

**YOUTH FOR
CHANGE
AND ACTION**

Integriteitsbeleid

mei 2024

AANSPREEKPUNTEN INTEGRITEIT

Femke Dreezen (bestuurslid)

Siham Machkour (verantwoordelijke jongerenparticipatie)

Introductie	3
1 Woordenlijst	4
2 Voor wie?	7
3 De waarden van YOUCA	7
4 Onze uitgangspunten	10
4.1 Uitgangspunten voor ons kwaliteitsbeleid	11
4.2 Uitgangspunten voor ons preventiebeleid	12
4.3 Uitgangspunten voor ons reactiebeleid	13
5 Wat met een incident?	14
5.1 Onze basisprincipes	14
5.2 Het algemene stappenplan	15
5.3 Enkele specifieke situaties	19
5.4 Ons netwerk voor extern advies en doorverwijzingen	21

Introductie

YOUCA, YOUth for Change and Action, is een organisatie voor en door jongeren die hen stimuleert om samen te werken aan een duurzame en rechtvaardige samenleving. We geloven in de kracht van jongeren wereldwijd. We brengen jongeren in al hun diversiteit, van over de hele wereld, samen. Het is in die contacten tussen jongeren en ons team dat er zich situaties kunnen voordoen waar er ongewenst grenzen worden overschreden. Als organisatie willen we **waken over de fysieke en mentale veiligheid** van alle jongeren met wie we in contact komen. Jij hoort daar ook bij. Een integriteitsbeleid binnen onze werking kan absoluut niet ontbreken.

Met een integriteitsbeleid zorgen we voor een helder kader om **altijd en overal** een veilige omgeving te creëren. We verwachten dat iedereen – van bestuur tot team, jongeren en partners – respect heeft voor de waarden van YOUCA en die actief mee uitdraagt. Iedereen gaat zorgzaam met elkaar om, niemand kwetst doelbewust en is er aandacht voor wederzijdse toestemming en privacy. We reageren gepast wanneer er grenzen worden overschreden door onze verantwoordelijkheid op te nemen ten opzichte van slachtoffers. **YOUCA wil een safer space zijn**. We dragen dat uit op elk niveau en op zoveel verschillende manieren.

Het integriteitsbeleid van YOUCA is een belangrijke, eerste stap om die bestaande organisatiecultuur op papier te zetten. Het is een oefening voor YOUCA om vanuit verschillende perspectieven te kijken waar we willen dat de grenzen liggen, om zwart op wit te beschrijven wat onze algemene gedragscode is. We blijven rekening houden met de noden en input van onze geëngageerde jongeren. We staan open voor feedback op ons integriteitsbeleid om zo veel mogelijk aansluiting te vinden bij de ervaringen van jongeren, zoals jij, binnen onze werking.

1 Woordenlijst

We gebruiken in het integriteitsbeleid soms bepaalde woorden waarvan de betekenis niet altijd even helder is. Om onduidelijkheid en verwarring te vermijden, delen we hier een woordenlijst met **de belangrijkste termen**.

INTEGRITEIT

Integriteit gaat om het leren grenzen stellen en om het leren omgaan met grenzen, bepaald door anderen en door maatschappelijke waarden en normen. Een persoon mag en kan zelf bepalen welke handelingen het van buitenaf toelaat en mag nooit worden gedwongen iets anders toe te laten dan wat die persoon zelf wil. In de Belgische grondwet wordt er ook expliciet gesproken over het recht op lichamelijke, mentale en seksuele integriteit.

INTEGRITEITSBELEID

Een verzameling van beleidsacties van YOUCA om de lichamelijke, mentale en seksuele integriteit van een persoon te beschermen, de integriteit van de organisatie te bevorderen en het integer handelen van werknemers te verzekeren. Het aanspreekpunt integriteit van YOUCA speelt hier een belangrijke rol in, maar is niet alleen verantwoordelijk voor. Iedereen die op één of andere manier in aanraking komt met YOUCA heeft een rol te spelen in het beleid.

AANSPREEKPUNT INTEGRITEIT (API)

Het aanspreekpunt integriteit is een laagdrempelig aanspreekpunt waar jongeren, begeleiders of andere betrokkenen terecht kunnen met een vraag, vermoeden of klacht over een integriteitsschending. De API luistert naar de vraag en verhaal van de melder, verwijst door naar andere, beter geplaatste hulplijnen of geeft advies over welke stappen te nemen om een melding op te lossen. Deze persoon zorgt ook dat het beleid voldoende aandacht geeft aan preventie van en omgaan met integriteitsschendingen. Dat betekent dat er, ook los van incidenten, gereflecteerd wordt op bestaande praktijken, mogelijke risicofactoren in kaart worden gebracht en er initiatieven worden genomen voor een veiligere omgeving in de werking van YOUCA.

YOUCA-JONGEREN

Jongeren die op een bepaalde manier actief of betrokken zijn bij YOUCA. We onderscheiden twee groepen YOUCA-jongeren: deelnemers en vrijwilligers.

DEELNEMERS

YOUCA-jongeren die deelnemen aan eenmalige activiteiten of vormingsactiviteiten waar hun eigenaarschap gelimiteerd blijft of waar ze ondersteuning krijgen van het YOUCA-team om eigenaarschap te nemen binnen een bepaalde context. Een goed voorbeeld is onze YOUCA Action Day waar elke leerling die deelneemt een deelnemer van YOUCA wordt.

VRIJWILLIGERS

YOUCA-jongeren die op vrijwillige basis aan iets meewerken. Hierbij krijgen ze voldoende eigenaarschap over hetgeen waar ze aan meewerken, zoals schoolpresentaties geven, workshops begeleiden of (grote) evenementen organiseren. De vrijwilligers van YOUCA zijn de jongeren die YOUCA een organisatie voor en *door* jongeren maken.

HET BESTUUR

Het beleidsorgaan van YOUCA dat verantwoordelijk is voor wat er in de organisatie gebeurt. Ze werken samen met de coördinator en zijn ook vrijwilligers van YOUCA.

ALGEMENE VERGADERING (AV)

Het besluitvormingsorgaan van YOUCA dat alle belanghebbenden van de organisatie vertegenwoordigt en belangrijke beslissingen neemt over de toekomst van de organisatie. In de AV van YOUCA zetelen vertegenwoordigers van de werkgevers en scholen die deelnemen aan de YOUCA Action Day, maar ook jongeren, waaronder enkele van onze vrijwilligers.

TEAM

Een groep van personen die samenwerken om een gemeenschappelijk doel te bereiken. Voor YOUCA zijn dat de personen die werken bij YOUCA om de jongerenwerking, scholenwerking, communicatie en algemene coördinatie te

voorzien zodat alles wat YOUCA doet en organiseert vlot verloopt. Denk maar aan een geüpdatet Instagram-pagina, scholen die deelnemen aan de YOUCA Action Day en een kalender vol informatieve en toffe jongerenactiviteiten.

WERKGEVER

Een persoon of onderneming (ook organisaties of de overheid) die personen voorziet in werk tegen betaling. Bij YOUCA gaat het uiteraard over de vele werkgevers die één of meerdere jongeren tewerkstellen op de YOUCA Action Day.

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Grensoverschrijdend gedrag is elk gedrag dat jou een onveilig gevoel geeft, of dat nu fysiek of mentaal is. YOUCA identificeert in dit beleid de volgende types: pesten, seksueel grensoverschrijdend gedrag en discriminatie. Dat betekent dat er ook nog andere types bestaan. Het maakt niet uit of zoiets offline of online gebeurt: grensoverschrijdend gedrag kan nooit door de beugel!

PESTEN

Herhalend, aanhoudend en kwetsend gedrag dat pijn of angst veroorzaakt bij een ander. Pesten is een groepsprobleem met een 'sociale functie' en een verstoorde machtsbalans. Gepest worden is nooit iemands schuld.

SEKSUEEL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Elke vorm van seksueel gedrag of toenadering, verbaal, non-verbaal of fysiek, waarbij aan één of meerdere van de criteria niet wordt voldaan. Deze criteria zijn wederzijds toestemming, gelijkwaardigheid, vrijwilligheid, geïnformeerd en enthousiasme. Daarnaast wordt er ook rekening gehouden met context, de ontwikkeling of functioneren van de persoon en de impact van het gedrag wanneer de criteria wel in orde zijn, maar er toch iets niet oké aanvoelt. Denk aan seksuele opmerkingen, gedwongen worden tot seksuele activiteiten, ongewenste aanrakingen of seksuele foto's of filmpjes doorsturen. Wanneer iemand dit meemaakt, heeft die persoon er nooit om gevraagd of het gedrag onbewust toegelaten. Slachtoffer zijn van seksueel grensoverschrijdend gedrag is nooit de schuld van het slachtoffer.

DISCRIMINATIE

Gedrag waarbij een ander persoon ongelijk of oneerlijk wordt behandeld op basis van persoonlijke kenmerken, zoals huidskleur, afkomst, religie, geaardheid, geslacht, leeftijd, ... Het tast de waardigheid van een persoon aan door een vijandig, beledigend of vernederende omgeving te creëren op basis van wie iemand is. De persoon kan hier niets aan doen en daarom is het ook nooit de schuld van de persoon wanneer discriminatie plaatsvindt.

SAFER SPACE

Een plaats of omgeving waarin een persoon of een groep van personen erop kan vertrouwen dat ze niet zullen worden blootgesteld aan grensoverschrijdend gedrag of andere lichamelijke of mentale schade. YOUCA wil altijd en overal een *safer space* bieden aan de jongeren die ze bereiken.

2 Voor wie?

Het **integriteitsbeleid geldt voor iedereen** die op één of andere manier in aanraking komt met YOUCA. Stel dat een jongere wordt gediscrimineerd op de werkvloer tijdens de YOUCA Action Day? Wat als een jongere seksueel getinte opmerkingen krijgt van andere jongeren op onze jaarlijkse VIP-dag? Wat met het nieuws dat er op campagneweekend de YOUCA-waarden niet worden uitgedragen door de aanwezige teamleden?

In elk van deze voorbeelden kunnen we personen identificeren die het beleid moeten kunnen uitdragen om de YOUCA-jongeren in die situaties een veilige plek te bieden: werkgevers van de YOUCA Action Day, andere jongeren en het team. Deze lijst is niet volledig. Wanneer we zeggen dat het beleid voor iedereen geldt die in aanraking komt met YOUCA, dan bedoelen we elk persoon, hoe dichtbij of hoe veraf ook.

3 De waarden van YOUCA

Het helder kader van YOUCA ligt allereerst in het verlengde van **onze waarden: duurzaamheid, rechtvaardigheid, verbinding en participatie**. Bij elke waarden

beschrijven we ook expliciete verwachtingen naar het bestuur en AV, het team en jongeren van YOUCA (zowel deelnemers als vrijwilligers).

DUURZAAMHEID

YOUCA denkt op organisatorisch, maatschappelijk en ecologisch vlak op de lange termijn om te blijven voortbestaan zonder de draagkracht van mens en wereld nog meer te overschrijden.

Het YOUCA-bestuur & AV

- stelt welzijn en zorg centraal in het personeelsbeleid.
- blijft in strategische plannen en keuzes zoeken naar manieren om de draagkracht van de wereld minder te overschrijden, maar net te versterken.

Het YOUCA-team

- maakt duurzame keuzes in de logistieke organisatie van de werking en houdt daarbij rekening met de impact op het milieu door de aankoop van gerecycleerd papier, ecologische T-shirts, *low & positive impact food* (minder vervuilende verpakking, lokaal, seizoensgebonden vegetarisch of veganistisch).
- kiest locaties die makkelijk bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.
- maakt enkel gebruik van het openbaar vervoer tijdens reizen binnen Europa.
- zoekt en selecteert werkgevers en jobs met een duurzame insteek als partner voor gesponsorde jobs of jobs in de kijker.
- informeert jongeren over waarom we duurzame keuzes maken in de logistieke organisatie van onze werking: *low impact day* organiseren.

De YOUCA-jongeren

- gebruiken het openbaar vervoer om naar onze activiteiten te komen.
- dragen mee het belang van duurzaamheid binnen YOUCA en hun eigen omgeving uit.
- gaan bewust om met middelen van YOUCA, waaronder zorgzaam zijn met het materiaal, onkosten ingeven van tickets , ...

RECHTVAARDIGHEID

YOUCA handelt op een gelijkwaardige en inclusieve manier met een zelfkritische blik en actiegericht.

Het YOUCA-bestuur & AV

- brengt diverse perspectieven binnen in het team door o.a. positieve acties bij selectie en rekrutering op te zetten voor ondervertegenwoordigde groepen.

Het YOUCA-team

- creëert een *safer space* voor de YOUCA jongeren aan de hand van veiligheidsregels, regelmatige check-ins, ...
- discrimineert de jongeren niet, maar heeft net aandacht voor verschil en wat jongeren verschillend nodig hebben.
- is zich bewust van de eigen positie.
- daagt jongeren uit over hun perspectief op gelijkheid en burgerschap.
- betreft en spreekt jongeren met verschillende achtergronden en profielen actief aan.
- evalueert welke drempels er zijn binnen de werking en zoeken naar manieren om een laagdrempelig aanbod te kunnen bieden aan alle jongeren.
- gaat gelijkwaardige partnerschappen aan.

De YOUCA-jongeren

- discrimineren niet en respecteren iedereen.
- zijn (zelf)kritisch.
- onderhouden mee onze *safer space*.

VERBINDING

YOUCA stelt laagdrempelige ontmoetingen centraal om een warm, open en betrokken netwerk te zijn.

Het YOUCA-team

- zet in op positieve, oplossingsgerichte en constructieve communicatie naar teamleden, naar jongeren en naar externen.
- uit waardering naar jongeren, leerkrachten/scholen en werkgevers.
- toont openheid naar nieuwe jongeren, ideeën en samenwerkingen.
- heeft zorg en aandacht voor het mentaal welzijn van jongeren en teamleden.
- spreekt actief nieuwe partners en jongeren aan en gaat op zoek naar hoe elkaar te ondersteunen.

De YOUCA-jongeren

- staan open voor anderen en hun meningen en gaan actief in dialoog.
- respecteren elkaars grenzen.
- luisteren naar anderen.

PARTICIPATIE

Jongeren zijn YOUCA. YOUCA zijn de jongeren. YOUCA is een organisatie voor én door jongeren waar zij de ruimte krijgen om zich te ontplooiën en te engageren voor een duurzame en rechtvaardige toekomst en daarbij de richting bepalen van hun organisatie!

Het YOUCA team

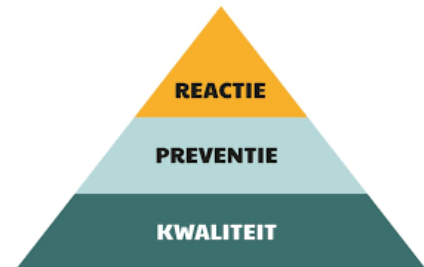
- luistert naar jongeren, consulteert jongeren, ondersteunt hun ideeën en zet aan tot groeien op hun eigen manier: *door jongeren*, en niet enkel voor jongeren.
- neemt actief deel aan activiteiten, in plaats van aan de zijlijn te staan, om verbinding te zoeken met de jongeren.

De YOUCA jongeren

- nemen hun verantwoordelijkheid voor het engagement dat ze aangaan, en als dat niet lukt, het helder en tijdig communiceren.

4 Onze uitgangspunten

Onze waarden tekenen al de heldere, eerste krijtlijnen van onze bestaande organisatiecultuur. Met dit integriteitsbeleid willen we een stap verder gaan en ons inzetten om de individuele fysieke, psychische en seksuele integriteit van onze jongeren te bewaren, de integriteit van de organisatie bevorderen en het integer handelen van onze medewerkers aan te sporen.

Op basis van organisatienoden beschrijven we **doelstellingen en concrete acties** om de *safer space* binnen onze werking verder vorm te geven in een kwaliteits- en preventiebeleid.

Grensoverschrijdend gedrag wordt ons overkoepelende term om te spreken over gedrag dat niet kan. We houden de volgende thema's actief op onze radar om een gepast reactiebeleid rond uit te werken:

1. seksueel grensoverschrijdend gedrag
2. discriminatie
3. pesten

Dat betekent niet dat we enkel aandacht hebben voor deze drie gedragsvormen. Elke persoon die voelt dat op één of andere manier een grens of grenzen overschreden wordt, kan bij onze API terecht opdat we als organisatie gepast kunnen reageren en ondersteunen.

4.1 Uitgangspunten voor ons kwaliteitsbeleid

YOUCA wil een positief klimaat creëren waarin het gewenst gedrag voorkomt waar we ons allemaal oké bij voelen. De *safer space* van YOUCA staat centraal.

DOELSTELLINGEN WAARAAN WE AL WERKEN EN BLIJVEND OOG VOOR HEBBEN

- YOUCA heeft een API waar iedereen terecht kan met vragen en/of meldingen.
- YOUCA moedigt (externe) vorming aan rond inclusie, relaties en seksualiteit voor het team, en indien nodig ook voor vrijwilligers.
- YOUCA heeft aandacht voor privacy bij een verscheidenheid aan situaties zoals douchen, overnachten, praten over seks, ...
- Bij YOUCA is er steeds inspraak en participatie, en dit zonder uitzondering.
- YOUCA werkt aan een positieve basis-sfeer met respect voor diversiteit.

DOELSTELLINGEN OP KORTE TERMIJN

- YOUCA heeft een actieve werkgroep van vrijwilligers die het integriteitsbeleid en de toepassing ervan blijft opvolgen.
- YOUCA communiceert de organisatiewaarden met medewerkers en vrijwilligers, en voor die laatste ook heldere verwachtingen in een vrijwilligerscontract, via de website en, waar mogelijk, bij de inleiding van activiteiten.
- YOUCA heeft een visie op pesten en welbevinden, positieve en verbindende communicatie, relaties en seksualiteit, ...

DOELSTELLINGEN OP LANGE TERMIJN

- YOUCA heeft een duidelijk reglement met richtlijnen over contexten waar seksueel gedrag toegestaan is.
- YOUCA heeft oog voor diversiteitskenmerken van vrijwilligers (o.a. jongeren met een functiebeperking) en weerspiegelt dit in haar aanbod.

4.2 Uitgangspunten voor ons preventiebeleid

Onze positieve sfeer kan enkel worden bewaard wanneer we gewenst gedrag bevorderen, risicovolle situaties herkennen en inzetten op acties om deze risico's te verminderen en/of te voorkomen.

DOELSTELLINGEN WAARAAN WE AL WERKEN EN BLIJVEND OOG VOOR HEBBEN

- YOUCA moedigt weerbaarheid aan bij vrijwilligers door hen de ruimte te geven om grenzen aan te geven en hun grenzen te respecteren.
- YOUCA heeft een vormingsbeleid om medewerkers en vrijwilligers te versterken op vlak van coaching, groepsdynamiek, *safer space* creëren, verbindende communicatie en kritisch denken rond hun (machts)positie. Er is ruimte om vorming te organiseren rond andere noden die er zijn.

DOELSTELLINGEN OP KORTE TERMIJN

- YOUCA-jongeren weten bij wie ze terecht kunnen met vragen over grensoverschrijdend gedrag.
- Nieuwe collega's en vrijwilligers krijgen informatie over de visie van YOUCA en haar aanpak van grensoverschrijdend gedrag.
- Er is, of zijn, duidelijke aanspreekpunt(en) op activiteiten waar jongeren terecht kunnen.
- Er zijn concrete omgangsregels op activiteiten.

DOELSTELLINGEN OP LANGE TERMIJN

- YOUCA betreft jongeren bij haar beleid tegen grensoverschrijdend gedrag.
- YOUCA organiseert vorming voor jongeren over pesten, discriminatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

4.3 Uitgangspunten voor ons reactiebeleid

Wanneer er zich toch een incident voordoet, willen we als organisatie op een gepaste manier reageren om (na)zorg, leerkansen en herstel te bieden.

DOELSTELLINGEN WAARAAN WE AL WERKEN EN BLIJVEND OOG VOOR HEBBEN

- YOUCA heeft een knop voor meldingen op de website waar jongeren een klacht kunnen indienen wanneer ze in aanraking komen met discriminatie tijdens de YOUCA Action Day.
- YOUCA heeft een stappenplan dat de API, maar ook het team, kan volgen bij een vermoeden van een klacht of incident dat gemeld wordt.

DOELSTELLINGEN OP KORTE TERMIJN

- YOUCA ontvangt meldingen via een anoniem e-mailadres waartoe enkel de APIs toegang hebben. Het e-mailadres staat helder vermeld op de website.
- YOUCA registreert meldingen in het incidentenregister.
- YOUCA traint het team in hoe reageren op een melding of incident op basis van het stappenplan.
- YOUCA zorgt dat jongeren die een melding doen of slachtoffer zijn, hulp en nazorg aangeboden krijgen.

DOELSTELLINGEN OP LANGE TERMIJN

- YOUCA heeft iemand die herstelbemiddeling kan doen bij problemen.
- YOUCA weet wie jongeren/ouders/externen te woord staat bij een incident.
- YOUCA evalueert hoe gevallen van grensoverschrijdend gedrag aangepakt zijn en leert hiervan.

5 Wat met een incident?

YOUCA heeft **een duidelijk meldings- en reactieprocedure** in het kader van haar reactiebeleid. Wanneer er een melding wordt gemaakt over een vermoeden, onthulling of vaststelling van een incident waarbij de integriteit van iemand wordt geschonden, zal de API de volgende stappen gebruiken als leidraad.

5.1 Onze basisprincipes

UNIEK

Elke melding is uniek. De API heeft het mandaat om beslissingen te nemen tijdens het doorlopen van de stappen op basis van de ernst en type van de situatie, in overleg met collega's binnen het YOUCA-team en, waar nodig, externe experts.

ALERTHEID

Iedereen bij YOUCA is alert voor signalen, uitspraken en vermoedens van grensoverschrijdend gedrag. Als een teamlid of een vrijwilligers iets hoort of ziet

die niet oké lijkt, waar mogelijk grenzen worden overschreden en/of de *safer space* van YOUCA in het gedrang komt, dan hebben zij de verantwoordelijkheid om dat te melden.

SAMENSPRAAK

Jongerenparticipatie is een belangrijke organisatiewaarde, en dat uit zich ook in de manier waarop wordt omgegaan met een incident. Er worden, in geen enkel geval, beslissingen genomen in de procedure zonder te luisteren naar de melder en/of het slachtoffer. Elke stap gebeurt in samenspraak met, en wordt transparant gecommuniceerd naar de betrokkenen

DISCRETIE

Een API mag informatie uitwisselen met anderen om een betere reactie of advies te formuleren rond een incident, maar die informatie moet door de anderen nog steeds in alle discretie behandeld worden. Zeer gevoelige informatie doorgeven kan enkel wanneer het noodzakelijk is om deze informatie te delen. Hierbij is het belangrijk om zulke beslissingen open te communiceren met de melder en/of het slachtoffer.

VIEROGENPRINCIPE

YOUCA kiest ervoor om 2 APIs aan te stellen vanuit het vierogenprincipe. Op die manier zijn er twee personen die meldingen kunnen ontvangen en daarmee ook elkaars gedrag controleren. De eerste API is een teamlid terwijl de tweede API een bestuurslid is.

5.2 Het algemene stappenplan

Aan de hand van een algemeen stappenplan voorziet YOUCA een leidraad voor de aangestelde APIs. Dat betekent niet dat andere personen in het YOUCA-team deze leidraad niet kunnen raadplegen indien zij zelf een melding ontvangen. Indien er reeds een vertrouwensband is met de melder, dan verkiest YOUCA dat de vertrouwenspersoon de melding opvolgt met de nodige ondersteuning van de API.

STAP 0: EEN MELDING ONTVANGEN

De API ontvangt een melding van een incident rond grensoverschrijdend gedrag. Vaker dan niet is de melder niet het slachtoffer of rechtstreeks verbonden aan het incident.

- ✓ De veiligheid van de melder is belangrijk voor YOUCA. Een telefoongesprek wordt alleen gevoerd, zonder de aanwezigheid van mensen die kunnen meeluisteren. Een fysiek gesprek wordt op een rustige, aangename en informele plek georganiseerd.
- ✓ De verwachtingen van de melder worden steeds bevestigd.
- ✓ De melder wordt geïnformeerd over de rol van een API en de daarbij horende verwachtingen. Zo worden misverstanden in de verdere opvolging van de melding vermeden.
- ✓ YOUCA houdt een overzicht van elke melding via het incidentenregister.

STAP 1: INCIDENT IN KAART BRENGEN

In deze stap is het belangrijk dat de API de melding zorgvuldig in kaart brengt. De juiste vragen worden gesteld aan de juiste personen. Hierbij wil YOUCA dat een aantal feitelijkheden worden nagegaan om het incident beter in te schatten. Wie is het slachtoffer? Wie zijn de betrokkenen? Enkele basiselementen worden geïdentificeerd om een goed zicht te krijgen op de situatie. Op basis daarvan kan de API een inschatting maken van de ernst en hoe acuut de situatie is. Is er snel reactie nodig of niet?

- ✓ Er worden open en gerichte vragen gesteld aan de melder.
- ✓ De veiligheid voor de melder wordt wederom gegarandeerd.
- ✓ De API stelt zich empathisch en begripvol op.
- ✓ De melder wordt geïnformeerd over de rol van een API zodat er een duidelijk beeld wordt geschetst over het verdere proces en hoe er zal worden omgegaan met de informatie rond de melding. Een API heeft discretieplicht, maar geen beroepsgeheim. Wanneer het gaat over strafbare feiten, is er wel een meldingsplicht.
- ✓ Bij acuut gevaar wordt er verwezen naar 112.

STAP 2 : INSCHATTING MAKEN EN ADVIES FORMULEREN

Op basis van de verzamelde informatie zou er al een eerste zicht moeten zijn op de situatie. Dat hoort, in sommige gevallen, een goed beeld te geven om een inschatting te maken en een eerste advies te formuleren. In andere gevallen kan er via intern (met andere API's of collega's) of extern overleg ondersteuning gezocht worden, vooral wanneer het gaat om meer ernstige feiten. Extern advies wordt ingewonnen bij 1712, het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling en De Ambassade.

- ✓ Er wordt rekening gehouden met de verwachtingen van het slachtoffer en betrokkenen.
- ✓ Op zoek gaan naar meer kennis door extern advies in te winnen wordt sterk aangeraden. Als YOUCA niet genoeg ondersteuning kan bieden, dan is doorverwijzen naar een hulporganisatie met meer expertise en aanbod nodig.
- ✓ Er wordt intern nagegaan wat er moet gebeuren om het veilige klimaat binnen de werking van YOUCA te behouden of te herstellen, en of het nodig is om te verwijzen naar hulpverlening en/of politie.
- ✓ Het advies wordt ook geregistreerd in het incidentenregister.

STAP 3 : ADVIES ONDERSTEUNEN

Als er specifieke stappen moeten worden gezet in het advies dat werd geformuleerd, dan vindt YOUCA dat er voor de API ook nog een ondersteunende rol is weggelegd. Wanneer het gaat om interne stappen, dan denkt de API mee na over acties binnen de werking zoals het herhalen van de afspraken bij de YOUCA-jongeren of een specifieke coaching van de groep. Wanneer er sprake is van een ernstige situatie, dan legt YOUCA de focus op het herstellen en/of verbeteren van de *safer* space binnen de werking en, wanneer nodig, ook doorverwijzen naar hulpverlening of politie. Bij die laatste zal de API of een ander vertrouwd persoon binnen de organisatie het slachtoffer aanbieden om samen te gaan om de drempel naar hulp te verlagen.

- ✓ YOUCA besteedt genoeg aandacht aan opvang en nazorg van het slachtoffer of betrokkenen, en zet, wanneer nodig, in op herstel.
- ✓ Wanneer er wordt doorverwezen naar hulpverlening, dan hanteert YOUCA het principe dat 1 gepaste doorverwijzing beter is dan 10 verschillende alternatieven.
- ✓ YOUCA laat sancties en uitsluiting enkel toe bij grote overtredingen waarbij de fysieke, psychische of seksuele integriteit van een jongeren zodanig is overschreden dat de aanwezigheid van de dader of betrokkenheid van de partner het slachtoffer...
- ✓ We blijven ook in deze stap transparant communiceren met de melder, het slachtoffer en alle betrokkenen.
- ✓ De API blijft alert en geeft op tijd aan wanneer crisiscommunicatie nodig is. Een strategie wordt besproken met de coördinator en de verantwoordelijke communicatie.

STAP 4 : NAZORG GEVEN EN EVALUEREN

Een incident kan een blijvend gevoel van onveiligheid en onrecht geven met alle nadelige gevolgen. Sommige slachtoffers en betrokkenen hebben dan meer nood aan nazorg. YOUCA wil ook hier actief op inzetten want dan is er vaker minder sprake van herhaling van soortgelijke incidenten. Transparantie over hoe het incident intern wordt opgevolgd, blijft een belangrijk gegeven in het proces om te waken dat veiligheid en vertrouwen in de organisatie wordt behouden.

- ✓ De API organiseert nazorggesprekken met het slachtoffer en de betrokkenen op korte termijn. Dit geeft de ruimte om ook het proces en de ervaring daarrond meer te bespreken en te identificeren waar verbeterpunten zitten voor de organisatie, zowel in ons reactiebeleid als in dit stappenplan. Bij ernstige situaties kan de nazorg ook worden aangeboden in de vorm van externe hulpverlening via een doorverwijzing.
- ✓ Er wordt in kaart gebracht welke stappen er al werden genomen en nog zullen worden genomen. Een brede, transparante communicatie hierrond is van belang.

- ✓ Een melding of opvolging van een incident wordt enkel afgesloten in samenspraak met de melder, het slachtoffer en/of andere betrokkenen. Luisteren naar de allerlaatste verwachtingen van de persoon in kwestie naar de API en/of organisatie toe is een belangrijke laatste stap bij die beslissing.

STAP 5 : VERBETERPUNTEN IN HET BELEID IDENTIFICEREN

Een incident geeft de mogelijkheid om kritisch te reflecteren over het integriteitsbeleid en de acties die de organisatie al neemt om de *safer space* te garanderen. Welke zaken moeten (beter) worden aangepakt? Zijn de afspraken wel duidelijk voor het YOUCA-team en de vrijwilligers?

- ✓ De API neemt de tijd om alle factoren die hebben bijgedragen aan het incident op te lijsten en mogelijke oorzaken te vinden. Dit geeft een zicht op hoe een incident in de toekomst kan worden voorkomen en waar kan worden ingezet in het preventiebeleid..
- ✓ Het risico op een herhaling van het incident wordt geanalyseerd. Wat kan YOUCA doen om het risico te voorkomen of te verminderen?
- ✓ Er wordt een lijst van verbeterpunten op kwaliteits-, preventie- en reactieniveau opgesteld. De API en de organisatie gaan daar actief mee aan de slag!

5.3 Enkele specifieke situaties

Op basis van de werking van YOUCA kunnen we enkele specifieke situaties identificeren waarbij we bepaalde acties of reacties vragen als onderdeel van ons reactiebeleid bij meldingen.

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG TUSSEN VRIJWILLIGERS

Wanneer er een geval van grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt tussen twee vrijwilligers, dan gaan we steeds in samenspraak met het slachtoffer bekijken op welke manier herstel kan worden bereikt. Afhankelijk van het type gedrag zullen onze (re)acties een andere vorm kunnen aannemen.

Pesten

- We zetten het slachtoffer in hun kracht over welke (re)actie(s) de voorkeur krijgen.
- We stellen voor om in te zetten op bemiddeling tussen slachtoffer en dader.
- We stellen voor om het pestprobleem aan te pakken als een groep.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag

- We zetten het slachtoffer in hun kracht over welke (re)actie(s) de voorkeur krijgen.
- We stellen voor om, al dan niet samen, in gesprek te gaan met de dader, afhankelijk van de ernst van de situatie.
- We stellen voor om de dader uit te sluiten van activiteiten van YOUCA wanneer het gaat om een serieus geval van seksueel geweld om de veiligheid van het slachtoffer te garanderen.
- We stellen voor om een workshop rond enthousiaste toestemming te organiseren voor alle geïnteresseerde YOUCA-vrijwilligers.

Discriminatie

- We zetten het slachtoffer in hun kracht over welke (re)actie(s) de voorkeur krijgen.
- We stellen voor om, al dan niet samen, in gesprek te gaan met de dader, afhankelijk van de ernst van de situatie.
- We stellen voor om de dader uit te sluiten van activiteiten van YOUCA wanneer het gaat om een serieus geval van racistische discriminatie om de veiligheid van het slachtoffer te garanderen.
- We stellen voor om een workshop rond anti-discriminatie of antiracisme te organiseren voor alle geïnteresseerde YOUCA-vrijwilligers.

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG DOOR EEN WERKGEVER

Wanneer er een geval van grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt tussen een deelnemer aan de YOUCA Action Day en een werkgever, dan gaan we steeds in gesprek met de werkgever om de situatie te verhelderen. Dit kan aan de hand van een telefonisch of schriftelijk contact. Als we van mening zijn dat de werkgever niet adequaat heeft gereageerd op het gedrag of zal reageren, dan kan, in

samenspraak met de coördinator en het bestuur, dat zij worden uitgesloten van de YOUCA Action Day.

YOUCA is verantwoordelijk voor adequate nazorg van het slachtoffer, en houdt hierbij rekening met de wensen van die persoon.

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG DOOR EEN LEERKRACHT OF EEN LEERLING

Wanneer er een geval van grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt tussen een vrijwilliger tijdens een schoolpresentatie, dan gaan we steeds in gesprek met ons contactpersoon op de school om de situatie te verhelderen. Dit kan aan de hand van een telefonisch of schriftelijk contact. Als we van mening zijn dat de school niet adequaat heeft gereageerd op het gedrag of zal reageren, dan kan, in samenspraak met de coördinator en het bestuur, dat zij worden uitgesloten van de YOUCA Action Day.

YOUCA is verantwoordelijk voor adequate nazorg van het slachtoffer, en houdt hierbij rekening met de wensen van die persoon.

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG DOOR EEN TEAMLID

Wanneer er een geval van grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt tussen een deelnemer of vrijwilliger en een teamlid van YOUCA, dan gaan we steeds in gesprek met het teamlid om de situatie te verhelderen. Dit is via een fysiek gesprek in aanwezigheid van de coördinator. Wanneer we de ernst van de situatie inschatten als onaanvaardbaar, dan kan, in samenspraak met de coördinator en het bestuur, dat het teamlid niet meer tewerkgesteld blijft bij YOUCA.

Indien het grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt door de interne API, dan heeft de tweede externe API in het bestuur ook toegang tot meldingen en behandelt het incident verder.

Indien het grensoverschrijdend gedrag de coördinator betreft, dan wordt dit de situatie verder opgevolgd in samenspraak met het bestuur.

YOUCA is verantwoordelijk voor adequate nazorg van het slachtoffer, en houdt hierbij rekening met de wensen van die persoon.

5.4 Ons netwerk voor extern advies en doorverwijzingen

We identificeren volgende hulplijnen en -organisaties als mogelijke contacten om advies in te winnen of een slachtoffer en betrokkenen door te verwijzen in geval van grensoverschrijdend gedrag. Afhankelijk van het type gedrag verandert de lijst.

PESTEN

Advies of informatie inwinnen	Doorverwijzen naar hulp
<p>Alles over Pesten www.allesoverpesten.be 0471 98 32 64</p> <p>Awel.be www.awel.be 102 (anoniem)</p>	<p>Nu praat ik erover (chatbox) www.nupraatikerover.be</p> <p>Overkop huis (laagdrempelig) www.overkop.be</p> <p>TEJO (gratis therapie tot 20 jaar) www.tejo.be</p>

SEKSUEEL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Advies of informatie inwinnen	Doorverwijzen naar hulp
<p>1712 www.1712.be 1712</p> <p>Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen https://igvm-iefh.belgium.be/nl +32 2 233 44 00</p> <p>Awel.be www.awel.be</p>	<p>Nu praat ik erover (chatbox) www.nupraatikerover.be</p> <p>Overkop huis (laagdrempelig) www.overkop.be</p> <p>TEJO (gratis therapie tot 20 jaar) www.tejo.be</p> <p>Alles over seks (informatief) www.allesoverseks.be</p> <p>Zorgcentra na seksueel geweld www.zsg.belgium.be</p>

102 (anoniem)	
---------------	--

DISCRIMINATIE

Advies of informatie inwinnen	Doorverwijzen naar hulp
<p>UNIA www.unia.be 0800 12 800</p> <p>Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen https://igvm-iefh.belgium.be/nl +32 2 233 44 00</p> <p>Awel.be www.awel.be 102 (anoniem)</p>	<p>Nu praat ik erover (chatbox) www.nupraatikerover.be</p> <p>Overkop huis (laagdrempelig) www.overkop.be</p> <p>TEJO (gratis therapie tot 20 jaar) www.tejo.be</p>